

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/88/2020
Identifikačné číslo spisu: 1712221552
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1712221552.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. K. F., bytom I. T., I. XXX/XX, zastúpeného Mgr. Marekom Hanicom, advokátom so sídlom v Bratislave, Majoránová 71, proti žalovaným 1/ Ing. K. V., bytom D., H. XXX/X, 2/ S. V., bytom D., H. XXX/X, obom zastúpeným JUDr. Marekom Morochovičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Krížna 56, o zaplatenie 24 895,44 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8C/258/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. júna 2019 sp. zn. 6Co/459/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. januára 2016 č. k. 8C/258/213-226 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu 5 500 Eur s 8,50 % úrokmi z omeškania od 10. mája 2013 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca ako kupujúci uzavrel 17. septembra 2008 so žalovanými ako predávajúcimi „Kúpnu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena“ (ďalej aj „kúpna zmluva“). Predmetom tejto zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k bližšie určenej nehnuteľnosti - pozemku a zriadenie vecného bremena v prospech žalobcu ako kupujúceho spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu peši a motorovými vozidlami cez inú bližšie určenú nehnuteľnosť. Žalovaní ako predávajúci sa spoločne a nerozdielne zaviazali z dôvodu, že do kúpnej ceny prevádzaného pozemku boli započítané i práce, ktoré neboli doposiaľ vykonané, tieto vykonať v bližšie určenom rozsahu a termínoch, čo však splnili len čiastočne. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 544 ods. 1 a 2, § 545a, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 3, § 10c nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a vecne čiastočnou dôvodnosťou podanej žaloby, keď po vyhodnotení vykonaného

dokazovania a po právnom vyhodnotení veci dospel k záveru, že je potrebné využiť moderačné právo súdu a neprimerane vysokú zmluvnú pokutu znížiť predovšetkým s prihliadnutím na vzniknutú škodu za stavu, keď veriteľ nie je oprávnený žiadať náhradu škody popri zmluvnej pokute. Súd tak prihliadol aj na výšku škody, pretože žalobca nepreukázal súdu, ako sa nedokončením asfaltovej prístupovej komunikácie, verejného osvetlenia a nevybudovaním chodníka obmedzilo jeho užívacie právo. Vzhľadom na čiastočné plnenie žalovaných súd znížil zmluvnú pokutu tak, že za nedokončenie asfaltovej prístupovej komunikácie znížil a priznal žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 1 500 Eur, za nedokončenie verejného osvetlenia a nevybudovaný chodník pre peších znížil a priznal zmluvnú pokutu po 2 000 Eur. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom zmluvnej pokuty 5 500 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol; úrok z omeškania priznal v súlade s cit. nariadením vlády vo výške 8,50 % ročne zo sumy 5 500 Eur od 10. mája 2013, t. j. odo dňa nasledujúceho od doručenia platobného rozkazu žalovaným, až do zaplatenia, keďže žalobca nepreukázal, že písomne vyzval odporcov na splnenie zmluvnej povinnosti. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolania žalobcu i žalovaných rozsudkom z 19. júna 2019 sp. zn. 6Co/459/2016 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovie, zmenil tak, že žalobu zamietol v časti zmluvnej pokuty prevyšujúcej sumu 2 000 Eur do sumy 5 500 Eur (I). Napadnutý rozsudok potvrdil vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku, teda čo do sumy prevyšujúcej 5 500 Eur, zamietnutá (II) a žalovaným 1/, 2/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 84 % (III). Odvolací súd dospel k záveru, že dôvodné je iba odvolanie žalovaných. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, ktorý považoval dojednanie o zmluvnej pokute v kúpnej zmluve za platný právny úkon. Ani podľa názoru odvolacieho súdu dohoda o zmluvnej pokute netrpí žiadnou takou vadou, ktorá by spôsobovala neplatnosť tohto právneho úkonu. Táto dohoda bola uzavretá písomne, bola v nej určená výška zmluvnej pokuty a v kúpnej zmluve boli dostatočne určito špecifikované zmluvné povinnosti, porušenie ktorých zakladá právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo preukázané, že sporové strany uzavreli 17. septembra 2008 kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalovaní ako predávajúci predali žalobcovi ako kupujúcemu pozemok parc. č. XXXX/XX - ostatné plochy vo výmere 691 m² za kúpnu cenu 1 534 020 Sk (50 920,14 Eur). V čl. VI bod 3. písm. a/ až i/ sa žalovaní zaviazali vykonať tam špecifikované práce v určených termínoch, a to z dôvodu, že do kúpnej ceny pozemku boli započítané i tieto práce. Tento záväzok žalovaných bol v čl. VII bod 2. kúpnej zmluvy zabezpečený dojednaním zmluvnej pokuty vo výške po 150 000 Sk (4 979 Eur) za každý nesplnený záväzok v prípade, ak sa žalovaní omeškajú s vykonaním predmetných prác o viac ako jeden rok s tým, že v takom prípade sa má za to, že záväzok nebol vôbec splnený. Žalobca tvrdil, že žalovaní nesplnili povinnosti uvedené v čl. VI ods. 3 písm. a/, b/, c/, h/, i/ a že mu teda v zmysle čl. VI ods. 2 kúpnej zmluvy vznikol nárok na zmluvnú pokutu vo výške spolu 750 000 Sk (24 895,44 Eur). Prístupová asfaltová komunikácia na prejazd motorovými vozidlami (čl. VI ods. 3 písm. a/) mala byť vybudovaná do 31. augusta 2009. Žalovaní v lete 2009 vybudovali komunikáciu s jednou asfaltovou vrstvou, ktorá bola, hoci s problémami, prejazdná. Tvrdili, že druhú vrstvu nepoložili skôr z dôvodu, že v roku 2009 sa staval iba jeden rodinný dom, ostatné sa iba mali začať stavať, a oni sa obávali, že ťažké stavebné mechanizmy by asfaltovú cestu poškodili. Žalobca začal svoj rodinný dom stavať v roku 2010. Vzhľadom na tieto skutočnosti bol odvolací súd toho názoru, že výkon práva na zaplatenie zmluvnej pokuty za nevybudovanie prístupovej asfaltovej komunikácie je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Keďže žalobca začal stavať svoj rodinný dom až po termíne, v ktorom mala byť asfaltová komunikácia vybudovaná (31. august 2009), jej nedobudovanie v dohodnutom termíne sa ho nemohlo nijako dotknúť. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že žalobca nedobudoval asfaltovú komunikáciu na vlastné náklady (porov. čl. VII bod 2. kúpnej zmluvy). V zmysle čl. VI bod 3. písm. b/ sa žalovaní zaviazali vybudovať chodník pre peších popri asfaltovej komunikácii, a to do 31. augusta 2009. Žalovaní nepopierali, že tento chodník v termíne nevybudovali, tvrdili však, že ho stavali na etapy tak, že kto dokončil hrubú stavbu domu, tomu pred domom postavili chodník. V zmysle čl. VI bod 3. písm. c/ kúpnej zmluvy sa žalovaní zaviazali vybudovať verejné osvetlenie popri komunikácii do 31. decembra 2008. Žalovaní uviedli, že káblové rozvody urobili v dojednanej lehote, stĺpy nerobili z dôvodu predpokladaných krádeží. Okrem toho uviedli, že v roku 2008 v predmetnej lokalite ešte nikto nebýval, takže vlastne nebolo komu svietiť.

Žalovaní boli ochotní zaplatiť žalobcovi za nevybudovanie chodníka v dohodnutom termíne a za nevybudovanie verejného osvetlenia popri komunikácii do 31. decembra 2008 zmluvnú pokutu spolu vo výške 2 000 Eur; odvolaním nenapadli výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým im bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 000 Eur. Odvolací súd bol toho názoru, že zmluvná pokuta vo výške po 1 000 Eur za nedodržanie termínov v prípade vybudovania chodníka a osvetlenia je vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti viac ako postačujúca. S prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti preto odvolací súd v zmysle § 545a OZ zmluvnú pokutu v každom z týchto prípadov znížil zo sumy 150 000 Sk (4 979 Eur) na sumu po 1 000 Eur. Žalovaní sú tak povinní zaplatiť žalobcovi spolu sumu 2 000 € za nedodržanie dohodnutých termínov v zmysle čl. VI bod 3. písm. b/, c/ kúpnej zmluvy. Pokiaľ ide o povinnosť žalovaných vybudovať kanalizáciu a vodovod k pozemku žalobcu v lehote do 31. decembra 2008 (čl. VI bod. 3 písm. h/, i/ kúpnej zmluvy), v konaní bolo preukázané, že pre tieto stavby vydal stavebný úrad kolaudačné rozhodnutie až v roku 2012, ale súčasne bolo preukázané, že obec D. faktúrou č. XXXXX/XXXX . zo 6. novembra 2009 fakturovala dodávku vody za obdobie od 1. januára 2009 do 30. septembra 2009. Z toho je zrejmé, že vodovod musel byť vybudovaný v dojednanom termíne, teda do 31. decembra 2008. Kanalizácia k predmetnej parcele bola tiež vybudovaná v lehote do 31. decembra 2008, o čom svedčí faktúra č. XXX dodávateľa K. I. SAL - STAV zo 4. septembra 2008. Okrem toho, žalobca začal svoj rodinný dom stavať v roku 2010, takže žalovaní sa v zmluve zaviazali vybudovať kanalizáciu a vodovod ešte pred tým, než žalobca vôbec začal s výstavbou domu. Aj keby sa teda vychádzalo z toho, že v termíne do 31. decembra 2008 mali byť tieto stavby, t. j. kanalizácia a vodovod skolaudované (čo však zo znenia kúpnej zmluvy jednoznačne nevyplýva), zmluvnú pokutu by žalobcovi nebolo možné priznať, pretože výkon práva na jej zaplatenie by bol za týchto okolností v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Keďže čl. VI bod 3. písm. h/, i/ kúpnej zmluvy neobsahuje termín „kolaudácia“ kanalizácie a vodovodu, odvolací súd sa skôr prikláňa k názoru súdu prvej inštancie, že pojem „vybudovať“ použitý v kúpnej zmluve treba chápať tak, že inžinierske siete boli stavebne a technicky vybudované v tom zmysle, že bolo uložené potrubie, ktoré bolo vyvedené k jednotlivým rodinným domom, ukončené uzáverom tak, aby mohla byť zrealizovaná prípojka na pozemok. V takom prípade žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu nemohol vôbec vzniknúť, pretože - ako je to uvedené vyššie - v tomto zmysle boli predmetné stavby vybudované v dohodnutej lehote do 31. decembra 2008.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dovolanie žalobca podal proti potvrdzujúcej časti odvolacieho rozsudku, a to v rozsahu výroku II. čiastočne vo výške 8 000 Eur a výroku III. o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. V súvislosti s dovolaním dovolateľ namietal, že

(i) odvolací súd predmetnú vec nesprávne právne posúdil, keď mal za to, že uplatnenie zmluvnej pokuty pri porušení zmluvného záväzku, ktoré preukázateľne nastalo, je konaním v rozpore s dobrými mravmi. Takýto názor odvolacieho súdu je podľa dovolateľa v zjavnom rozpore so zákonom a Ústavou Slovenskej republiky, ako aj ustálenou súdnou praxou, pričom poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 20. apríla 2011 sp. zn. ÚS 176/2011 (správne malo byť uvedené II. ÚS 176/2011, pozn.) a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 5Obo/2/2015, 5Obo/16/2015;

(ii) pokiaľ odvolací súd vychádzal zo skutočnosti, že žalobca neutrpel žiadnu škodu a podľa tohto názoru žalobu posudzoval, takéto právne posúdenie vecí je nesprávne, pretože otázka, či a v akej výške vznikla veriteľovi škoda porušením povinnosti, nemá z hľadiska povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu význam. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nemôže byť nikdy podmienený skutočnosťou, či žalobca utrpel akúkoľvek škodu alebo ujmu, opačný výklad by bol v absolútnom rozpore s účelom zmluvnej pokuty ako aj ustálenou súdnou praxou;

(iii) odvolací súd vec nesprávne právne posúdil aj v súvislosti s dokončením stavieb kanalizácie a vodovodu, keď tieto stavby považoval za dokončené bez kolaudačných rozhodnutí. Podľa dovolateľa vodovod sa stáva vodovodom a kanalizácia kanalizáciou až právoplatným kolaudačným rozhodnutím. Poukázal pritom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžo/56/2014, z ktorého vyplýva, že stavbu možno užívať až po kolaudácii;

(iv) v predmetnej veci bolo nutné uplatňovať ustanovenia o spotrebiteľskej zmluve a ochrane spotrebiteľa s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „SD EÚ“) C-268/83;

(v) odvolací súd nesprávne právne posúdil aj právo na náhradu trov konania, keďže z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že v prípade, ak súd pri svojom rozhodnutí uplatní moderačné právo vo vzťahu k zmluvnej pokute, nemožno takto „znížený“ úspech v spore považovať za neúspech; náhrada trov konania by mala byť úspešnej strane priznaná zo súdom zníženej zmluvnej pokuty (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/39/2010).

Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrhu žalobcu v rozsahu podaného dovolania vyhovie, alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

5. Žalovaní sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

6. Pokiaľ ide o návrh žalobcu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

15. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

16. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

17. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V prípade nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (2Cdo/203/2016, 3Cdo/28/2017, 4Cdo/14/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/50/2017 a 8Cdo/141/2017). V neposlednom rade otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešenie ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3Cdo/214/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (viď § 421 ods. 1 písm. a/ CSP) nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva či SD EÚ (m. m. R 71/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom rozhodované týmito súdmi (teda aj ústavným súdom) rozdielne, nemôže ísť o „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“ relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Na základe uvedeného najvyšší súd nemohol prihliadať na dovolateľom označené rozhodnutia ústavného súdu a SD EÚ, a to bez ohľadu na to, že v žalobcom označených rozhodnutiach ústavný súd a ani SD EÚ neriešili právnú otázku, na ktorej záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu.

18. Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, žalobca namietal nesprávne právne

posúdenie jeho nárokov na zmluvnú pokutu cez prizmu dobrých mravov, v súvislosti s relevanciou vzniku škody resp. akejkolvek ujmy porušením povinnosti, právnym posúdením dokončenia stavieb kanalizácie a vodovodu, uplatňovaním ustanovení o spotrebiteľských zmluvách a ochrane spotrebiteľa a napokon v súvislosti s právom na náhradu trov konania. Pri posudzovaní žalobcovho konania v rozpore s dobrými mravmi poukázal dovolateľ na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 176/2011 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obo/2/2015 a 5Obo/16/2015, pri nesprávnom právnym posúdení dokončenia stavieb na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžo/56/2014, v súvislosti s ochranou spotrebiteľa na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-268/83 a právom na náhradu trov konania na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/39/2010 (bod 3.1.).

19. Nosným dôvodom (ratio decidendi), na základe ktorého odvolací súd znížil neprimerane vysokú zmluvnú pokutu požadovanú žalobcom na základe kúpnej zmluvy, bol výkon práva na zaplatenie zmluvnej pokuty vzhľadom na všetky okolnosti posudzovanej veci v rozpore s dobrými mravmi. Pretože žalobca začal stavať svoj rodinný dom v roku 2010, t. j. až po termíne, v ktorom mala byť asfaltová komunikácia vybudovaná (31. augusta 2009), jej nedobudovanie v dohodnutom termíne sa ho nemohlo nijako dotknúť. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že žalobca nedobudoval asfaltovú komunikáciu na vlastné náklady (porov. čl. VII bod 2. kúpnej zmluvy). Uvedené sa týka rovnako vybudovania chodníka pre peších popri asfaltovej komunikácii (do 31. augusta 2009) ako aj vybudovania verejného osvetlenia popri komunikácii (do 31. decembra 2008). Žalovaní však boli ochotní zaplatiť žalobcovi za nevybudovanie chodníka v dohodnutom termíne a za nevybudovanie verejného osvetlenia popri komunikácii do 31. decembra 2008 zmluvnú pokutu spolu vo výške 2 000 Eur; odvolaním nenapadli výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým im bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 000 Eur. Pokiaľ ide o povinnosť žalovaných vybudovať kanalizáciu a vodovod k pozemku žalobcu, v konaní bolo preukázané, že tieto stavby museli byť vybudované v dojednanom termíne, teda do 31. decembra 2008. S prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti preto odvolací súd v zmysle § 545a OZ priznanú zmluvnú pokutu znížil na sumu po 1 000 Eur za nedodržanie dohodnutých termínov v zmysle čl. VI bod 3. písm. b/, c/ kúpnej zmluvy, ktorá právna otázka nebola žalobcom (kvalifikovane zastúpeným advokátom) v rámci dovolacieho prieskumu nastolená.

20. Podľa názoru žalobcu sa mal odvolací súd v namietaných súvislostiach odkloniť od rozhodnutia najvyššieho súdu 5Obo/2/2015, 5Obo/16/2015, ktorým najvyšší súd ako súd odvolací (teda nie dovolací) priznal strane oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie, a teda pre jeho rozhodnutie (o zmluvnej pokute) nemalo žiadny relevantný význam. Z uvedeného je zrejmé, že predmetný odkaz dovolateľa sa týkal situácie procesne zreteľne odlišnej. Jeho dovolacia argumentácia, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil od záverov vyjadrených v tomto rozhodnutí najvyššieho súdu, je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

21. Žalobca poukázal (aj) na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžo/56/2014. V rámci tohto súdneho konania sa preskúmavala zákonnosť rozhodnutia bývalého krajského úradu životného prostredia vydaného v správnom konaní, pričom išlo o preukázanie vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku žalobkyne, ako i realizácie kanalizácie v súlade s projektovou dokumentáciou pre stavebné povolenie. Už na prvý pohľad je zrejmé, že žalobcom označené rozhodnutie je bez skutkových a právnych súvislostí s teraz posudzovanou vecou a zároveň platí už uvedené v odseku 20. in fine. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí vysvetlil, prečo sa priklonil k názoru súdu prvej inštancie, že pojem „vybudovať“ použitý v kúpnej zmluve treba chápať tak, že inžinierske siete boli stavebne a technicky vybudované v tom zmysle, že bolo uložené potrubie, ktoré bolo vyvedené k jednotlivým rodinným domom, ukončené uzáverom tak, aby mohla byť zrealizovaná prípojka na pozemok (bod 16 odvolacieho rozsudku).

22. Pokiaľ žalobca v ďalšom polemizoval s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia resp. kritizoval odvolací súd za to, ako pristupoval k riešeniu právnych otázok, všetky uvedené výhrady významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (ods. 17).

23. Žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu výroku o trovách konania s tým, že prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. namietal nesprávne právne posúdenie nároku žalovaných na náhradu trov konania odvolacím súdom. Rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania, i keď je obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku, má povahu uznesenia.

24. Ako už bolo uvedené vyššie, v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, no v zmysle odseku 2 predmetného ustanovenia v týchto prípadoch dovolanie nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

25. Podľa § 357 písm. m/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

26. Z citovaných ustanovení vyplýva, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania, ktorú žalobca vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP (obdobne napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, 5Cdo/114/2020, 7Cdo/125/2020).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

27. Podľa názoru žalobcu je jeho dovolanie prípustné aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

28. Dovolateľ bol teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, t. j. konkrétne vymedziť relevantnú právnu otázku. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

29. Vzhľadom na to, že žalobca v dovolaní nevymedzil právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, na ktorej založil svoje rozhodnutie odvolací súd, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu ani v tejto časti nie je procesne prípustné.

30. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

31. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.